ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС

The Farmers' Voice

Часопис Присвячений Фармерським та Робітничим Справам

ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС
Виходить що два тижні, кожного 10-го і 25-го дня в місяці.
Передплата виносить на рік $1.00, на пів року 50ц.
10536 — 96-та вулиця,
Едмонтон, Альберта.

THE FARMERS' VOICE
Ukrainian Semi-Monthly
Published on the 10th and 25th day of each month.
10536—96th Street
Edmonton, Alberta.
Phone 24771

РІК II. ЧИСЛО 17. — ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА, 9-го ВЕРЕСНЯ, 1933. — EDMONTON, ALBERTA, SEPTEMBER 9, 1933. — No. 17. VOL. II.

Нещасна Країна

До всего горя, що його пережився наш нарід на західньо-українських землях, наспіло ще одно велике горе — катастрофальна повінь.

Як довга й широка східно-галицька земля, так велика катастрофа повені обняла її майже в цілости.

Та найбільше потерпіло від повені українське населення в підгірських на низших околицях, а осрбливо ця його більшість, що має бідненьку землицю над гірськими потоками, річками та ріками. Ті неурегульовані потоки й ріки — плід красної господарки — наслідком довготреваючих зливних дощів, перемінилися в правдиві озера, які залляли всю землицю, зрошену потом і кровю селянина, землицю, що є варстатом праці й кормителькою бідних українських селян.

Десятки тисяч гектарів землі вода не тільки залляла, не тільки забрала всю надію селянина: жнива, але й занесла їх рінню і камінням, так, що з родючої землиці полишилися на довший час самі неужитки.

Український галицький селянин, якому повінь забрала всі плоди його важкої праці — полишився просто без кусника хліба, без зерна, кукурудзи й барабольі, а його бідненька худібка-маржина — без паші.

Повінь, що знищила варстати праці селянина — відбилася й на міським населенні. Збіжеві та харчеві спекулянти вже використали догідний для них час і з місця піднесли ціни збіжжа, муки та всіх харчів. Спекулюють на загальному нещасті.

Повінь — стихійне лихо. Трапляється воно й в інших краінах.

Правда. Та це лихо в інших країнах не приносить за собою стільки страшних наслідків, що в Галичині. Бо ті страшні наслідки спричинюють у Галичині, в головній мірі, неурегульовані гірські потоки й ріки, які рікрічно нищуть селянську землицю. В інших країнах уже давно переведено, або систематично переводиться регуляції рік і потоків і там наслідки стихійного лиха є мінімальні.

До збільшення наслідків майже щорічних повіней причинюється ще й рабункова лісова господарка, що її ведуть ріжні спекулянти. Деревостан галицьких лісів клониться до упадку, а наші гори, колись густо залісненні — сьогодні "красуються" лисиною...

Поміч для жертв повені потрібна негайна й видатна. Знищене населення потребує средств поживи для себе й своєї худібки, та помочі при відбудові свого зруйнованого господарства. Багато селян лишилося без даху над головою, бо вода все їм забрала.

В поміч нещасним жертвам повені мусить прийти все українське громадянство, бо від кого іншого, а в першому разі від уряду — видатнішої помочі нема що надіятися.

В Галичині вже повстали ріжні ратункові комітети: краєві, окружні та місцеві, які мають старатися о поміч для жертв повені.

Окрему помічну акцію ведуть зорганізовані українські соціялістичні міські й сільські робітники. В цій справі відбулося у Львові кілька спільних засідань представників Української Соціял-Демократичної Партії та Української Соціялістично-Радикальної Партії, а крім цього соціялістичної "Робітничої Громади та радикального "Союзу Селянських Спілок". Рішено взяти участь у ратунковій акції для жертв повені, а одночасно видано таку відозву:

ПОМОЖІТЬ ЖЕРТВАМ ПОВЕНІ!

Нове стихійне нещастя навістило нашу галицьку землю, а особливо Підкарпаття й Покуття. Повінь знищила тисячі селянських і робітничих загород і поставила їх перед загрозою голоду.

Заклакаємо всіх українців — селян, робітників і трудових інтелігентів, щоби в міру сил допомогли своїм братам у нещасті. Не тратьмо багато слів, а докажім ділом, що ми всі брати.

Грошеві жертви слати на адресу Земельного Банку Гіпотечного, Львів, вул. Словацького ч. 14, на рахунок: "Для жертв повені".

Жертви будуть переслані відтак місцевим суспільним організаціям до розділу.

ГОЛОВНИЙ ВИДІЛ "РОБІТНИЧОЇ ГРОМАДИ" У ЛЬВОВІ.
ГОЛОВНИЙ ВИДІЛ "СОЮЗУ СЕЛЯНСЬКИЙ СПІЛОК" у ЛЬВОВІ

До помочі жертвам повені в Галичині закликаємо всіх наших земляків з Канади й Злучених Держав, Америки та інших країн! Жертвуйте всі, що лише можете. Приймається й найменшу лепту.

Справа подання помочі навіщеному повінню населенню є так конечною, що мабуть не треба над нею довго розводитися. Справді невідрадні часи і обставини панують і серед канадійських українців. І в нас є свої пекучі потреби і обовязки, на які треба щирих жертв, які в обличчі тяжкої матеріяльної скрути з великими трудностями приходиться заспокоювати. Всеж таки при добрій волі і почуттю обовязку супроти рідних братів в старому краю, можемо хоч і не з великою, але щирою помічю прийти. Багато є розкинених тут людей з навіщених повінню околиць, багато з них мають там, в рідних селах своїх близьких і дальших кревних, приятелів, знакомих, яким треба помогти і то негайно. Немаючи тут, в Канаді Ратункового Комітету, який організовано перевівби збірку на потерпівших від повені, добре булоб, щоби односельчане творили між собою комітети в цілях збирання між собою жертв так між собою, як і сусідами, хоч і не з тих околиць прибувших, які зістали навіщені повінню і вібрані гроші переслати впрост на повище поданий адрес.

По основанню таких комітетів тут на місцях, для заохоти інших односельчан в інших околицях піднятися такої праці, добре подавати до часопису відозви та звіт діяльности комітету, оголошувати збірки і імена жертводавців. "Фармерський Голос" радо відступить місце для такої справи, як віримо, що й інші наші часописи зроблять те саме.

Одно побажане в такій важній справі: щоби ви не ділилися на партії чи секти в переведенню збірок. Такій справі повинні помогти всі українці без ріжниці на релігійні чи партійні приналежности. Гуманне діло повинно взяти верх над всякими партійними і релігійними пристрастями.

[illegible] ПРАЦІ УРЯДУ

На конвенції Злучених Фармерів Канади (Саскачеванська Секція) в пятьох округів, яка відбулася на днях в Чеплин, Саск., в цілі обговорення тяжкого положення фармерів Саскачевану з приводу посухи у тій провінції, ухвалено між иншим резолюцію з домаганням, щоби члени уряду, яких вибирається голосованням, пожертвували одноріччну платню для державної каси, чим причинилисяб до помочи навіщеному злиднями населенню.

"Ми працюємо без винагородження вже пять років, — сказав один делегат, "тепер черга на них (урядників) пожертвувати свою хоч однорічну платню".

В депеші з конвенції не згадується, чи це домагання відноситься і до послів, чи тільки до міністрів.

Не зашкодилоб, щоби домагання було звернене і до послів, які в соймі не 'працюють' більш чим два місяці,а побирають платню більшу чим пересічний фармер за послідні три роки отримав за свою тяжку працю.

Цікаво, що сказалиб деякі албертійські посли, колиб так фармері цеї провінції пішли слідами саскачеванських і поставили подібні домагання?

ДОРІБКИ ФАРМЕРІВ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ

Вашингтонський Рільничий Департамент звідомляє, що в минулому році 6,383 фармерів дістали пересічно доходу з фарми $257.00.

В році 1931 їхній дохід з фарми виносив $458.00, а в 1928 р. $1,090.00. Повищі суми не є чистим доходом. Це суми вторговані з продуктів, а кошт продукування в многих случаях виносив більше.

В Канаді фармерам також не краще.

Ріжні гандлярі роблять величезні зиски з пшениці, а фармері, що коло пшениці працюють заледви можуть вижити.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ЗА ОБНИЖКОЮ ЗАСІВНОЇ ПЛОЩІ

Департамент Рільництва Злучених Держав підготовляє кампанію за обниженням засівної площі о 9,600,000 акрів чим досі сіяно. Такою знижкою Злучені Держави зібралиб слідуючого року 124,000,000 бушлів пшениці менше.

Минулого року американські фармері випродукували 726 міліонів бушлів пшениці, за яку виторгували $177,000,000. Цього року сподіються збору пшениці на 500,000,000 за що предвиджується $325,000,000 або майже в половині більше грошей чим за більшу скількість бушлів минулого року. Секретар рільництва Злучених Держав є тої думки, що колиб кампанія за обниженням засівної площі допісала, американські фармері дісталиб за свій збір слідуючого року $450,000,000.

ПРИЧИНИ ДЕПРЕСІЯ

Початків депресії треба дошукуватися в несправедливости розподілу продуктів, а особливо депресії повстають наслідком несправедливих цін на фармерських продуктах. Дві третині людства світа живуть з фарми. Коли в цих двох-третинах зменшиться купну здатність через обниження цін на їхніх продуктах, ви завдали смертельний удар індустріяльній, фінансовій і торговельній структурі.

З промови С. В. Петерсона, підчас Світової Збіжевої Виставки в Ріджайні.

СОВІТИ ПОДАЛИ СОБІ РУКИ З ІТАЛІЄЮ

З Риму доносять, що минулого вівтірка, 5. вересня, премієр Муссоліні і совітський амбасадор Потемкін підписали Італійсько-совітський пакт про ненапад.

В угоді говориться також про те, що обі держави годяться не бойкотувати продукти так російські в Італії, як італійські в Росії.

ФОРД ІГНОРУЄ ДЕРЖАВНИЙ ЗАКОН ПРО ВІДБУДОВУ ПРОМИСЛУ В ЗЛ. ДЕРЖАВАХ

Акт про відбудову промислу в Злучених Державах, яким президент Рузвелт хоче виднигнути край з економічного занепаду, стрінувся з категоричним спротивом найбільшого автомобілевого короля Америки, Генрика Форда, який зівсім ігнорує цей Акт, та ще й кпить собі, що він в своїх заводах завів такі успіхи, як предвиджується в тім Акті, далеко перед ухваленням його теперішним урядом.

Акт про відбудову промислу, в англійській мові "Нешенал Індостріял Рековрі Ект" а в скороченню N. I. R. A. (НАЙРА), вимагає, щоби працедавці підписали правильник, що годяться на зменшення годин праці і піднесення заробітної платні. Такий правильник, (умову) підписують працедавці і робітники, взглядно робітничі юнії, як обопільну умову працедавців з робітниками і державою про кооперацію в відбудові промислу краю і такий "НАЙРА" зістав досі принятий всіми більшими заводами в Америці крім Форда, який в минулих виборах був завзятим політичним противником Рузвелта і який ще й досі уважає, що закон Рузвелта можна ігнорувати. Форд з питомим сарказмом висказується, що в його заводах вже давно переведено зменшення годин праці і піднесено заробітну платню, уважаючи це вистарчаючим викрутом перед підписанням правильника "НАЙРА", хотячи рівночасно показати, що він така велика особа, що йому можна стати понад законом.

Така войовнича постава Форда проти закона держави стала в Злучених Державах предметом широких дискусій і американці з великою цікавістю слідять, які кроки пічне Вашингтон, щоби змусити непокірного Форда повинуватися законові.

Помимо авантурничого опору Форда проти закона, президент Рузвелт заховує повну холоднокровність не даючи себе спровокувати Фордови. На днях покликав він адміністратора ген. Джонсона на конференцію, що би порадитися, які кроки підняти проти Форда і на вислід нарад жде американське населення з запертим духом.

Клопіт в тім актом (НАЙРА) є той, що він на стільки гнучкий, що індустріялістів і взагалі працедавців не можна карати за непідписання правильника, хіба як коли правильник принято, а опісля зломано, можна їх тягнути перед суд до відвічальности. В "НАЙРА" говориться про "добровільну" кооперацію капіталу з працею, якої то "доброї волі" в капіталістів супроти робітників нікоди немає і в цьому випадку Форд не є вийнком.

Правда, Акт дає широкі права робітникам організуватися і змушувати працедавців навіть страйками до підписування з робітниками умовин праці, але і робітникам не можна виходити (Докінчення на стороні 4-ій)

Рада Збіжевої Біржі Знесе Підбиття Цін на Збіжжю

Віннипегська депеша з 7. ц. м. доносить, що Рада збіжжевої біржі (Грейн Ексченджу) задумує знести "підбиття" цін і повернути до попереднього стану.

Як відомо, в липні через кілька тижнів почали були підноситися ціни збіжжа так, що одного разу сягали 73ц. (едмонтонська ціна). Опісля почали ціни падати в долину. Тоді Рада збіжевої біржі постановила загальмувати дальший упадок цін назначенням лінії понище якої ціни не моглиб падати. Така мінімальна ціна була 48ц. за бушель пшениці ч. 1. (едмонтонські ціни). Від тоді ціна не підносилася вище 51ц., але і не падала нище 48ц.

Тепер, коли починає до елевейторів напливати вже нова пшениця, Рада порадилася, що вже час ту мінімальну ціну перечеркнути і позволити цінам пшениці котитися в долину хочби і знова до 28ц., і задоволити фармерів тільки солодкими увами, що нова пшениця принесе їм бодай пів доляра за кр. 1.

Хитрі в біса ті спекулянти. Ні орють, ні сіють, ні перед морозом ні градом не дрожать, а грошики з пшениці роблять, та ще й грубі. І роблять в ці тяжкі часи для себе це більше чим робили попередно. Бо лише подумайте над цим: Коли пшениця продавалася $1.50, мука продавалася найвище по $6.50. Коли вже через три роки фармері продають пшеницю від 50ц. в долину аж до 18ц. бушель, тобто в чотири рази менше, мука впала була найнище до $2.50. В липні ц. р. коли в більшості фармерів пшениці на продаж нема, ціна трохи піднеслася, хіба якраз на те, щоби канадійські мельники, які також мають багато до діла з хвилюванням цін, мали притоку піднести ціну на муці до $3.50, хоч для нікого не є тайною, що ані один мішок муки, на якім ціни піднесено не є з пшениці купованої в липні, коли ціна пшениці була трохи вища, а з пшениці, яку мельники давно накупили за безцін. З піднесенням цін на муці піднесли також і пекарі ціну на хліб о один цент більше на бохонці.

І мельники можуть підносити ціни за муку з фармерської пшениці, і пекарі можуть підносити ціни,а фармері не підносять, бо не мають голосу в диктуванню цін за свою працю, тільки наслухають радія, та перепитують тих, що мають радія — "а яка ціна сьогодня?"...

Нема в них сили, бо не зорганізовані. Панове банкирі, мельники і всі пявки, що везуться на фармерських плечах пильнують добре своїх інтересів й тримають цілі отари найметів, які поборюють фармерсько-робітничий рух, видають гроші на розбиття фармерів, а все тільки ради того, щоби фармері не прозріли і не скинули їх з плечей.

НОВА РЕВОЛЮЦІЯ НА КЮБІ

Заледви проминув місяць від недавної революції на острові Кюби, коли там усунено від влади президента Мачаду, а отсе в понеділок, ц. м. стався там знова переворот. Під натиском соціялістів-радикалів провізоричний президент Цеспедус мусів зрезигнувати й тимчасово править там комісія з пяти осіб, в склад якої входять репрезентанти жовнірів, маринарки, студентської молоді, та народної поліції.

Найновіща революція відбулася без найменшого пролиму крови. Революціонери обезсилили офіцерів армії, маринарки і поліції, обсадили революційною міліцією всі стратегічні пункти та урядові будинки і зажадали від провізоричного президента добровільного уступлення.

Комісія, яка саме перебрала владу, видала проклямацію до населення в якій заявляє, що вона задержить владу тільки тимчасово, доки не відбудуться конституційні збори, які виберуть уряд.

В склад комісії входять слідуючі соціялісти-радикали:

Г. Портелля, 48 років, професор карних законів в Гаванськім Університеті, який покінчив вищі студії в Німеччині;

Джоз Марзарі, 40, адвокат і автор;

Рамон Грав Сан Мартін, 45, професор анатомії на університеті;

Порфіро Франко, 45, банкир і Сергій Кальбо, 39, редактор і провідник організованої молоді.

Злучені Держави Вислали до Кюби Воєнні Кружляки

По одержанню вістки про нове повстання на Кюбі, Злучені Держави вислали до берегів Кюби свої воєнні кружляки, щоби, як подають депеші, хоронити життя і майно американців на Кюбі. (Найправдоподібніще ходить тут о охорону майна американських капіталістів, бо життя вони собі хоронять самі утечею за границі).

Покищо американські воєнні кружляки не почивали острілювати столичного міста Кюби. Президент Рузвелт мав заявити, що Злучені Держави не бажають оружної інтервенції на Кюбі, тільки бажають скорого привернення спокою і вибору влади установчими зборами.

Поарештовані революціонерами офіцери в кілька годин пізніще зложили приречення вірности новій революційній програмі і їх випущено на волю.

Домініяльна Кандидатура Д-ра Мегаса

В послідній хвилі довідуємося з достовірного жерела, що Др. Осип Мегас, український лікар і хірург в Едмонтоні рішився на постійні і численні домагання зі сторони його симпатиків, виступити на політичну арену албертійської політичної гри, яко кандидат в домініяльних виборах (на другий рік) в одному з новостворених домініяльних виборчих округів в провінції Алберті — Вегревил-Атабаска.

Др. Осип Мегас є одним з українських громадян-піонірів, що колись брав живу участь в громадсько-народньому життю українців у Канаді, був редактором "К. Ф." в 1907-08 р., видавав свого часу в Саскачевані часопис "Новий Край", був одним з оснувателів Інституту Могилян і його головою.

Маючи вищу освіту з краю, та володіючи добре мовами, крім рідної, аглійською, німецькою і французькою Др. Мегас покінчив в Канаді медичний факультет і від ряду літ практикує в Едмонтоні, як лікар-хірург, й тому нема сумніву, що вістка про його замір виступити при слідуючих домініяльних виборах на політичну арену, викличе загальне заінтересування серед нашого загалу, тимбільше зі згляду на його кваліфікації і політичний досвід та зрілість в канадійській політиці.

ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС

Український дво-тижневик, присвячений інтересам українських фармерів і робітників.

Видає Спілка "Фармерського Голосу" кожного 10-го і 25-го дня в місяці, під числом 10336—96-та вулиця, в Едмонтон, Алберта.

ІВАН СОЛЯНИЧ, Управитель, Т. ТОМАШЕВСЬКИЙ, Редактор.

Передплата виносить на рік $1.00, на пів-рік 50 центів, на чверть року 25ц.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ ВИСИЛАЄТЬСЯ НА БАЖАННЯ.

Редакція за оголошення не відповідає.

THE FARMERS' VOICE

Semi-monthly paper, devoted to the interests of Ukrainian Farmers and Workers.

Published on the 10th and 25th day of each month by THE FARMERS' VOICE PUBLISHING CO. 10336—96th Street, Edmonton, Alberta.

JOHN SOLLANYCH, Manager, THOS. TOMASHAVSKY, Editor.

Subscription Rates: $1.00 yearly, 50c half-yearly, 25c quarterly.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION

Address: THE FARMERS' VOICE 10336—96th Street -:- Edmonton, Alberta

По Четвертім Повороті

Чотири рази виїздив пан Беннет до Англії відколи канадійське населення доручило йому провід краю, та ніколи не вертав пан Беннет з подорожі таким розсіяним, як саме теперь—за четвертим разом.

Їхав він зараз по виборах в 1930 р. на Імперіяльну Конференцію до Лондону, яка тоді розбилася і йому якимсь чудом вдалося привернути її життя скликаючи Імперіяльну конференцію до Канади, яка відбулася минулого року. Вже з самого того приводу, що йому вдалося наклонити британські кольонії до відновлення конференції в Оттаві, пан Беннет вважав себе за великого збавителя не тільки Канади, але і цілої Британської Імперії й тому зрозумілий був його веселий настрій і гордість з якою він вертав по перших відвідинах з Англії, як премієр і мойсей. Скільки обіцянок, скільки надій приніс він з собою канадійському населенню, що не списати на малій бумазі. Яким гордим був він, що все йому йде немов по маслі, що не завів канадійців в передвиборчих обіцянках і таки видвигне Канаду з економічного занепаду, зліквідує безробіття, яке тоді ще не сягало навіть 200,000, що пробє динамітом дорогу канадійській пшениці на британський ринок і чого то він не наговорив. Тільки підождати, тільки терпеливости і трохи довірря до його особи і партії, а все проче він вже зробить. Нарід вірив, преса підносила нашого премієра, оптимізм ріс, як на дріжджах, а тимчасом минали дні, тижні, місяці, ба й рік, але обіцянки оставали лиш обіцянками.

Поїхав опісля пан Беннет знова до Англії, навідався до Франції, поговорив про торговельні реляції між Канадою а Францією і знова вернув з повним запасом обіцянок і надій на поправлення відносин, впевнював, що його місія була "дуже успішна", що Франція моглаб купувати канадійську пшеницю, колиб тільки ціна була доступна, запевнював про поворот добрих часів "вже в близькій будучности". І знова свіжий оптимізм, знова славословія в пресі для пана Беннета.

Згодом відбулася Імперіяльна Конференція в Канаді, ще небій який запас надій на поворот добрих часів, ще оптимізм, аж час показав, що з конференції користи ніякої, хіба непотрібні кошти по ній для Канади. Нарід почав протирати очі, почав добачувати в обіцянках пана Беннета порожнечу, почав голосно говорити і домагатися від уряду не голих обіцянок, а діл. Почали опозиційні посли в парляменті домагатися далекойдучих змін банкової системи, соціялізації кредитів, асекурації на безробіття, зрівноваження фармерських продуктів з продуктами фабричними, створення Пшеничної Ради і пр., та пан Беннет скоро находив на всі домагання відповідь, щоби підождати на вислідів Економічної Конференції в Лондоні, впевняючи нас, що Економічна Конференція віднайде лік на приверненя добробуту цілому світові. І якраз з тої то ославленої "конференції" повернув на днях пан Беннет до Канади, але вже як не той Беннет, що колись вертав з Лондону. Ні будуючих заяв про "поворот добробуту", ні "про успішну місію в користь Канади, ні "про сильно тріпке фінансове становище Канади", ні про "золотий паритет" не говорить. Взагалі жадних надій, ні потіх, як попередно, не привіз пан Беннет цим разом. Або вже й самому йому обридло блягерство, або зрозумів, що нарід вже не повірить в них. Приїхав як робитий воїн з поля битви. Правда, доїзджаючи до Оттави, виголосив в Монтреалі промову, але тон його бесіди вже не такий оптимістичний як колись. Не мав чим похвалитися з Економічної Конференції. Сказав тільки, що жалує, що вона розбилася, але він таки вірить, що вона ще раз збереться, хоч твердить, що не знає, коли і де збереться. Ми додалиб, що пан Беннет навіть не знає пощо вона ще малаб раз збиратися! Одинокої дрібку надії підніс пан премієр на "добрі вислідн" з Пшеничної Конференції, яка погодилася на зменшення засівної площі в експортуючих краях, а в тім і в Канаді, роблячи натяки, що Канаду може видвигнути з теперішного економічного занепаду лише експорт продуктів до других країв, коли Канада зможе продавати свої продукти танше чим инші краї... иншими словами пан Беннет бажавби видвигнути Канаду з економічного занепаду ще більш зменшеним рівнем життевим, хотівби, щоби фармері віддавали свої продукти якнайтанше, то може знайшовсяб ринок на їхні продукти! Торкнувся пан Беннет мимоволі тих реформ, які тепер переводить президент Рузвелт, дораджуючи канадійцям, щоби не дуже завертали очима в сторону Злучених Держав, бо Канада не може позволити собі на такі експерименти, щоби скорочувати години праці і збільшувати заробітну платню, бо тоді Канада не годна би конкурувати з другими краями. Для нашого премієра наслідування Злучених Держав булоб великим самопониженням, й тому він радше буде сидіти спокійно, та вичікувати, що принесе судьба.

Словом, пан Беннет з теперішнім поворотом домів гейби згубив давного масного язика, немов признається, що він для Канади вже не має жадного ратунку. Сам він, як той рибак з розбитого судна, що опинився на острівци серед бурливого моря, віждає, що принесе сама судьба, яка нераз насилає грізну филю й змітає рибака у воду.

Та чи погодиться канадійське населення сидіти разом з паном Беннетом бездільно й вичікувати, що принесе судьба, це й питання, яке з кожним днем набирає великої ваги.

Політичні Пророцтва про Новий Курс Бравнлія

Мабуть для албертійської преси і деяких углових політиків не могло нічого справити такої великої приємности і душевної насолоди, як політичне пророцтво в одному часописові з Медисен Гет, в якому предсказується новий політичний курс албертійського премієра Бравнлія, що немов то між ним а паном Беннетом малиб істнувати політичні порозуміння й далекойдучі пляни, що довелиб до заключення між консерватами і прихильниками пана Бравнлія коаліції в Алберті, яка малаб багато заважити підчас слідуючих домініяльних виборів в піддержці консерватів і пана Беннета.

В тім пророцтві вже навіть ріжні міністерські теки розділені поміж консерватами і тими членами уряду Бравнлія, які на таку коаліцію мали б погодитися. В цьому політичному пророцтві говориться, що п. Бравнлія має пан Беннет забрати до Оттави і дати йому тепле крісло, пан Бравнлі мавби лишити на свойому місці міністра рільництва і здоровля п. Годаїн, атторней-дженералом мавби бути консервативний посол з Келгар, Фарвам, увійшовби до кабінету й провінціональний провідник консерватів п. Доггам. Навіть на опорожнений округ, який репрезентує тепер п. Бравнлі, т. є Понока, це пророцтво має вже кандидата в особі теперішного директора Дебт Адюстмент Бюра, Б. Пловера.

Хоч всі ці пророцтва зістали деякими пророкованими міністрами заперечені таки того самого дня, то всеж таки на вулицях Едмонтону і по цілій провінції ці пророцтва стали предметом широких дискусій і є такі люди, що тому пророцтву надають більшого значіння та висновують з того ріжні комбінації.

Факт, що в тих пророцтвах не включено в "коаліцію" і ліберетів, лиш консерватів і ЮФА., використовують ліберали це проти фармерської організації, немов ЮФА., це вічна підпора консерватів і нам хочеться вірити, що й ціле те політичне пророцтво вийшло з лібералької кемпи на збиття собі з цього пророцтва політичного капіталу. До таких штук старі політичні партії мають не аби який спрят.

Та з якого жерела такі пророцтва не виходилиб і без взгляду на те, о скільки в тих "пророцтвах" правди чи брехні, не хочеться вірити, що фармері, які мають довірря до своєї організації таким пророцтвам дадуться баламутити. Бо колиб в тому навіть була яка тінь правди, що п. Бравнлі з деякими своїми прихильниками, які більше служать п. Бравнлому, чим фармерським інтересам, навіть і створили з консерватами коаліцію, то така коаліція не то, що фармерській організації пошкодилаб, а навпаки—вийшлаб на користь. Таким робом фармерська організація очистиласьби від ріжних опуртуністичних елементів, які сидять в тій організації хіба тільки на те, щоби за плечий організації робити свої особисті інтереси вганяючи за карієрами будьто посольськими кріслами, чи иншими політичними джабами. Колиб справді п. Бравнлі мав на думці таку коаліцію, а за доведення до неї пішов в Беннетів кабінет, то пан Бравнлі зробивби для організації чи не найбільшу прислугу. Така коаліція булаб тим млинком, що відділилаб кукіль від чистого зерна, а ми без ніяких обиняків можемо сказати, що того кукілю в фармерській організації находиться не мало. Чим скорше його відвіється, тим краще для організації.

Миляться противники фармерської організації, коли думають, що уступлення пана Бравнлія, а навіть вступлення в Беннетове правительство, малоб лихі наслідки на організацію ЮФА. Ми вже при кількох нагодах підносили на сторінках нашого часопису, що ані пан Бравнлі не є цілою організацією, ані не є він її провідником, ні ідеольогом, а є тільки провідником уряду, який сьогодня може бути, завтра не бути. ЮФА. організація вже істнувала роками перед тим заким населення провінції вибрало уряд з рамени тої організації і без пана Бравнлія, створили її самі фармері і чи пан Бравнлі забереться і поїде до Оттави, чи до Галіфаксу, чи буде творити в Алберті коаліцію з консерватами для піддержки Беннета за тепле крісло в Оттаві, чи таку коаліцію навіть створивби й з лібералами, то це фармерської організації не розгромить.

Коли в Англії перед двома роками старий Мекдоналд створив коаліцію з консерватами і лібералами, йому вдалося потягнути з Партії Праці заледви 12 послів, але самої Партії Праці ані не розбив, ані не прибив її морально. Противно. Він її ще більше скріпив. Самий факт, що при виборах Партія Праці здобула біля 9,000,000 голосів, тоді коли консервати, ліберали й мекдоналці разом на купу дістали всього біля 15,000,000 голосів найкраще свідчить, що Партія Праці віднесла світлішу побіду беручи голоси пропорціонально, чим ціла коаліція на купу. Це, що вона не увійшла до уряду, ще не є жадною ознакою, що вона на тім багато потерпіла. В слідуючих виборах ця партія зможе змести і Мекдоналда і його коаліцію з консерватами раз на все.

Політична лінія пана Бравнлія і його уряду в послідних трьох роках економічної депресії досить крута, його політичний кольор такий невиразний, що взагалі навіть трудно сказати, чи є в нього який політичний кольор, а придивляючися добре ділам уряду Бравнлія, то легко добачити, що він більше служить банковим інтересам і капіталістичній клясі, чим фармерам і робітникам.

Тому пророцтва про новий курс пана Бравнлія для фармерів не страшні. З відходом пана Бравнлія фармері не то не стратять нічого, а зискають.

ТОВ. ЯЦКО ОСТАПЧУК

З нагоди 60-ліття уродин

Дня 6-ого серпня, ц. р. тов. Яцко Остапчук, один з найвизначніших соціялістичних діячів і членів Української Соціял-Демократичної Партії, обходив 60-ті роковини своїх уродин.

Тов. Яцко Остапчук — це незвичайна й нещоденна постать у політичному, а зокрема робітничому рухові Східної Галичини. Шлях, яким він йшов через цілий час свойого молодечого й дозрілого віку — це шлях трудів і посвяти для працюючого народу, сіл і міст.

Тов. Остапчук вийшовши зпід соломяної стріхи (народився в селі Лубянках, збаразького повіту), пізнав добре життя та недолю українського селянина в самому її жерелі. З природи ідеаліст, цільковито віддався ідеї визволення українських працюючих мас з неволі й утиску. Вже будучи гімназійним учеником, молодий Остапчук перенявся ідеєю соціялізму. Беручи діяльну участь у колах соціялістичної молоді — "всипався", що спричинило процес і виключення його з тернопільської гімназії. Приїхавши до Львова для докінчення наук, молодий Остапчук віддається дальшому студіюванню соціялізму, а заразом ширить соціялістичну пропаганду в колах своїх шкільних товаришів. Окрім цього потайки ходить на робітничі збори, їздить по селах з відчитами й засновує читальні та соціялістичні кола.

Цю працю не могла не завважити поліційна шкільна влада. В наслідку цього виключено його не тільки з львівської гімназії, але й з усіх шкіл тодішньої австрійської монархії.

Остапчук не переймається багато своїм положенням. Вертає назад на село, віддається самоосвіті і — широкій соціялістичній пропаганді посеред українського селянства. Нема одного села збаразького, тернопільського й сумежних повітів, в якому не булоби Остапчука і в якому не заснувавби читальні "Просвіти", а в ній соціялістичного кружка. В цій праці багато помагав йому м. ін. незабутній тип "хлопа-фільософа", тов. Андрух Шмігельський, пізніщий перший і одинокий соціялістичний посол до львівського сойму. Шмігельський помер на Україні в часі польсько-української війни.

В недовгому часі здобув собі Остапчук незвичайну популярність не лише в згаданих повітах, але й в цілій Галичині, де поширював свою діяльність, їздив та реферував на вічах та зборах.

Одним із наслідів діяльности Остапчука й товаришів — це памятний великий рільний страйк у 1902 р., який своїм полумям обняв цілу Східну Галичину. Остапчук був душею страйку й одним з його провідників. Очевидно, що проти нього звернулося вістря тодішньої влади, з ц. к. намісником Потоцьким на чолі.

Цей величезний рільничий страйк, в якому взяло участь кількасот тисяч рільних робітників, що працювали "на панськім", — перший цього роду не лише в Галичині, але й в тодішній Австрії, — відбився широким й сильним відгомоном у цілій австро-угорській монархії. Страйк закінчився повною побідою рільних робітників, хоч не обійшлося без великих і кривавих жертв. Бо від мадярських крісів впало багато осіб. Тисячі селян станули перед судовими кратками; відбулося кількасот процесів, а число обвинувачених "у забуренні порядку" — доходило до 7,000. Ті процеси принесли кількасот літ вязниці для українських селян, учасників страйку. Наглі суди, що стояли на услугах австрійської влади й польської шляхти, "совісно" сповнили свій обовязок! (З нагоди 30-тих роковин першого великого рільничого страйку в Галичині, вийшла в Монтреалі книжка п. н.: "Бунт рабів і помста панів". Цю книжку можна дістати в українських книгарнях).

Тов. Яцко Остапчук був одним з основників Української Соціял-Демократичної Партії в Галичині й довголітним членом її Виконуючого Комітету. З рамени партії держав він від 1907 року посольський мандат до австрійського парляменту, вибраний величезною більшістю голосів з округа "Червоної Збаражчини", на перекір намісникові та галицькій польській шляхті, що за ніяку ціну не хотіли допустити його до парляменту.

Будучи членом Соціялістичного Клюбу в парляменті, до якого належали соціялістичні посли всіх народів б. Австрії, невтомно оборонив він робітничих і селянських прав, а в першому ряді справ українського пролетаріяту, з якого вийшов, якому присвятив ціле "своє життя і якому остав вірний на все.

На два роки перед світовою війною, відносини приневолили тов. Остапчука до переселення на Закарпатську Україну, що тоді гнулася під ярмом мадярських магнатів. Тут віддався він праці на ріллі, одначе не перестаючи ведення соціялістичної пропаганди, яка на Закарпатті була новиною і, що за цим ішло, була переслідована.

Коли, по війні, Закарпаття перейшло до Чехословацької Республики, тов. Остапчук разом з иншими товаришами негайно приступив до організування соціял-демократичної партії і став предсідником її Виконного Комітету. Своєю працею і знанням, вплинув він дуже додатньо на суспільне й політичне життя відродженого Закарпаття. В цьому руховi працює він успішно й далі.

Тов. Яцко Остапчук здобув собі щиру симпатію загалу товаришів, а то завдяки свойому шляхотному характерові та ідейній праці.

Як довідуємося, тов. Остапчук пише тепер спогади з історії політичного руху з часів своєї діяльности, які вийдуть друком. Ці спогади будуть цінним вкладом до історії соціялістичного руху в Галичині.

Тих відірваних кілька уступів з довголітньої творчої праці на ниві соціялістичній, пишемо з нагоди 60-тих роковин уродин тов. Яцка Остапчука, засилаючи Йому одночасно як найсердечніші бажання. А змістом цих бажань нехай буде: бути свідком якнайскоршого здійснення тих великих стремлінь і ідеалів, що присвячували Йому стільки років, що їх ширив живим словом, пером і ділом і для яких посвятив найкращі роки свого життя.

Многих літ!

П. Бувин.

(Від редакції). Для тих численних товаришів і співробітників Ювілята, що живуть тепер на еміграції в Злучених Державах й в Канаді, подаємо його адресу: Село Страбитово, почта Гороида, коло Мукачева, Підкарпатська Русь, Чехословаччина.)

Кінець Українізації

(Допис з Европи)

10 років минуло після 12-го зїзду російської комуністичної партії в Москві, коли то була ухвалена політика так званої українізації. Це був комуністичний "маневр", засіб, якби піддурити простодушних "хахлів". Українська інтелігенція, не дослідивши в большевицьких "підвалах", пішла з радістю на культурну працю. Хоч нема держави, так, думалось, буде школа українська, виросте народня освіта й свідомість, то пізніше й за політичну свободу буде лекше боротися. Яка велика сила-була в тому слові "українізація", видно з того, що на цей гачок "культурної праці" зачепився й такий чоловік, як Михайло Грушевський, голова першого українського революційного парляменту — Центральної Ради. З своїми молодшими прихильниками соціялістами-революціонерами, професор Грушевський вирушив з Відня 1924 року на Україну. Після Грушевського поїхало чимало менших людей на Совітську Україну зза кордону та з західних земель. В. Винниченко ще 1926 року видав був за кордоном книжечку "Поворот на Україну" і в цій книжці закликав усіх, хто може, вертатися на рідний грунт для культурної роботи.

Минав час, і обставини на Україні під большевицькою диктатурою змінилися. Підростало нове покоління, яке пройшло українську школу. Хоч і стара-лася комуністична партія через школу всіх навертати на свою віру, але шила в мішку не сховаєш: українці бачили, що слова про братерство з Москвою це одно, а на ділі виходить так, що "старший брат" має всі вигоди, а Україна на всьому доплачує. А що найнебезпечніше: між самими українцями-комуністами завелися такі, як Хвильовий, що заявляли: "Росія — самостійна держава? Самостійна. — Так Україна теж самостійна!"

Побачивши такий "шовінізм" на Україні, Москва почала раз за разом скручувати голови таким непокірним комуністам українській національности. Усунула комісаря Шумського і вислала його з України, Карла Максимовича (галичанина) вигнала аж у Туркестан, де він мабуть з веселого життя пустив собі кулю в голову. Про менших — що й казати: робітників, селян, культурних працівників Москва і під стіну ставила і на Соловецькі острови посилала, бо то, мовляв, "петлюрівці".

Нарешті прийшла препрославлена "пятирічка". Застогнала, зажурилась Україна, що ніде прожити. Руїна господарства, голод, страшні податки, крівава диктатура — все це впало на нашу землю. Свої природні багацтва і придбане довгою тяжкою працею майно мусіла Україна віддати ненажерній Москві. А відтіль чути тільки несамовитий вигук: "Мало!

(Докінчення на стороні 4-ій)

Друкарня Івана Солянича

ВИКОНУЄ ВСЯКІ ДРУКАРСЬКІ РОБОТИ ДУЖЕ СТАРАННО І ПО УМІРКОВАНИХ ЦІНАХ.

У всіх друкарських справах удавайтеся до нас.

Товариства, Секретарі Шкільні та Муніціпальні, Міські Управи і Бизнесмени повинні удаватися зі всякими роботами до друкарні Івана Солянича, де дістануть добру роботу та скору услугу.

СПРОБА ПЕРЕКОНАЄ ВАС

Alberta Printing Co.

10336 - 96th STREET, EDMONTON, ALTA.

ДЛЯ ТИХ, ЩО ХОТІЛИБ ЧИТАТИ ЧАСТІЩЕ ЧАСОПИСИ

Поручаємо

Запренумерувати собі одинокий український часопис на американському континенті,

НАРОДНУ ВОЛЮ

що виходить три рази в тиждень і доходить до Канади до трьох днів від дня видання.

Часопис редагований в дусі поступовім і дуже інтересний своїм добірним матеріялом.

В склад Редакційного Комітету часопису входить між иншими широко звісний українському громадянству МИРОСЛАВ СІЧИНСЬКИЙ.

Передплата виносить: До Канади $5.00 на рік, однак канадійські читачі можуть замовляти часопис квартально посилаючи $1.25 на три місяці.

Адреса: NARODNA WOLA 524 OLIVE STREET, SCRANTON, PA., U.S.A.

Повідомлення для Албертійських Продуцентів Збіжжа

Албертійський Пшеничний Пул замкнув свої книжки 15. липня за 1932-33 діловий рік. Організація з приємністю стверджує, що бизнесовий оборот протягом того року був найбільший, який коли небудь мали пулові елевейтори.

З того є природній висновок, що тисячі продуцентів збіжжа, котрі віддали своє збіжжа до контрольованих продуцентами кооператив, оцінюють услугу, яку їм дано і є рішені збудувати в межах цеї провінції сильну і активну організацію на кооперативних основах.

Організація запрошує з вдячністю продуцентів до дальшого поперття, якого вона зазнала дотепер. Тих, котрі ніколи ще не користали з удогіднень пулових елевейторів, запрошується зробити це з запевненням, що їм буде дана дбайлива, чемна і знаменита услуга для всіх їх справ.

Добробут рільництва в Алберті вимагає, щоб усі продуценти збіжжа були заціклавлені в розбудові правдиво кооперативної організації, якої власниками й управителями є продуценти збіжжа в провінції, що заінтересовані в розвитку хліборобства в Алберті.

ДОСТАВЛЯЙТЕ ВАШЕ ЗБІЖЖА ДО

Alberta Pool Elevators

НА КООПЕРАТИВНІ ТЕМИ

ІДЕЯ СПРАВЕДЛИВОЇ ЦІНИ

(Люї Брентано, відомий пропагатор соціяльних реформ, б. проф. сусп. економії на мінхенському університеті)

Від часів отців церкви світ турбується проблемою здійснення в господарському житті засади справедливости. Християнська старина була наставлена в протиторговельному дусі. Це випливало не тільки з духа втечі від світських справ; не меншою причиною такого настрою була вимога справедливости. Справедливою ціною вважалася та ціна, що відповідала кошткам продукції згл. набуття.

Продавець, що брав більше від покупця, давав покупцеві, на думку старої Церкви, менше, як від нього побирав. Тому кожна добавка до ціни поверх власних коштів вважалася ганебним і непочесним заробітком. Могутня красноречивість великих отців церкви звертала-ся тому в потрясаючих проповідях і письмах проти стремління до зиску та торговлі, як носія тих стремлінь. Одначе, коли **Амвросій** виводить, що Йосуа вправді зумів примусити сонце к бігу, та не зміг опанувати жадоби зиску — то зрозуміло, що й Амврозієві та інших отців церкви найпалкіші заклики до любови ближнього не змогли нічого вдіяти проти того могутнього гону. Дуже скоро потім, як християнство стало державною релігією, бачимо світську власть на службі вимог, поставлених церквою, в дусі ідеї любови ближнього. Юстиніянський кодекс містить рескрипт цісарів Валентиніяна і Валенса, в якому наказується епископам сторожити за тим, щоби продавці не вимагали вищих цін як справедливі; таке завдання вкладається на них, бо є їх завданням дбати про бідних і потребуючих. Відтак приходять гострішi засоби. Цісар Зено забороняє всякі умови і змови продавців для штучного підбивання цін; той, кому докажуть участь в таких монополістичних заходах, мав втратити ціле майно й піти на заслання. І так воно йде далі, не лише у Византиї-Константинополі, але й у новоповсталих на руїнах римської імперії германських державах (як виходить прим. з письма Кассіодора іменем короля Аталяриха до Графа Сиракуз).

Як бачимо, сама любов ближнього показалася нездібною для забезпечення купуючим справедливої ціни. Відомо однак, що також примусові засоби, покликані до життя для того, щоби запевнити послух цим засадам, не змогли досягти своєї мети проти всемогучости і загальности стремління до зиску. Але в тих заходах цісарства стрічаємо початки тої цінової політики, яка опісля мала опанувати ціле середньовіччя і намагалася здобути собі послух ще й у нових часах. Замітна іронія судьби. Тамті засоби виплили з християнських тенденцій до охорони бідних і потребуючих; відомо одначе, що ті заходи, коли їх прикликано до життя, обернулися врешті решт у засіб накидування покупцям монопольних цін (через цехи у середньовіччу).

Отже нові часи відвернулися від тих засобів. Також новітня економічна наука дивиться на "справедливу ціну", як на ідеал; але вона думає, що до цього ідеалу наблизимося більше тоді, коли замісць стремління дб зиску поборювати, поставимо його на службу згаданого ідеалу.

Економічна наука вчить, що ніде там, де є необмежена конкуренція між бажаючими найбільшого зиску, ціна не може тривало удержуватися вище тих коштів набуття, в яких стара церква бачила "справедливу ціну"; тільки там, де монополі й мита роблять можливим штучне здорожування цін, погоня за зиском не є в силі здавити цін до рівня "справедливої ціни" набивщих коштів. Але там, де навіть при повній свободі ту ціль не осягнено в повній мірі, ми бачимо повну руху, який в певних межах наче приймає на себе місію здійснювати господарський ідеал старої церкви. Роберт Овен був не меншим противником торговлі, що стремить до гамблячого зиску, як будьякий отець церкви. Так само як і вони — він добивався ліквідації всякої ціни, що переходить кошти придбання. Як і в них, так і на його погляд коштів придбання, що мають повернутися в ціні, належить те, що необхідне для прожиття торгівця при життєвій стопі, гідній людині. Так як вони — і він вважав, що те все, що продаючий одержує поверх тої ціни, є зиском, який він повинен назад повернути. Але для того, щоби осягнути свою ціль — і він, в протилежність до отців церкви, будував на стремлінню до найбільшої користи, тільки не до продавців звертався він, а до покупців. І з того виросла кооперація, в установах якої йде праця з метою унеможливлення "гамблячого зиску" Отців церкви. Тут є теж купець, але він з гандляра, що купує й продає на власний рахунок, став урядовцем, що одержує за плату відповідно до своїх чинтьб та своїх союзів, одержують платню, яка їм дає спромогу поза працею вести ще й громадську роботу для здійснення тих ідеалів, що їх поставили Отці церкви. Усе те, що перевищує ціну набуття товару — мається повернути до рук купуючого.

(Подано за Кооп. Антольогією В. Тотоміанца.)

ЗРІСТ КООПЕРАТИВНИХ СИЛ

В 1931 році було в цілому світі більш чим 604,684 кооперативних стоваришень з членством 151,724,710 осіб. За той рік торговля в тих товариствах, тобто продаж членам і купівля від членів, виносила $25,000,000.

Колиб так всякі продуценти поорганізувалися в кооперативи, моглиб вскорі контролювати цілу систему продукції і зужитку.

Др. В. С. НЕВЧАС.

Серце і Хороби, які мають Шкідливі Наслідки на Серце

Серце є найважнішим органом в нашим тілі. Коли серце правильно не функціонує людина стає нездібною до праці, стає недужою. Тому, що є много хоріб, які не є сердцевими недугами, але мають дуже великий вплив на серце, тому лікар, коли ви прийдете до нього, в першій мірі старається довідатися від вас, чи не хорували ви коли на таку недугу, якаб шкідливо вплинула на ваше серце. Рівнож старається він пізнати вашу цілу систему, бо часами ви можете відчувати біль в грудях, а причиною того може бути серце.

Через ціле наше життя, серце помпує кров в наші жили, а кров розходиться по цілім тілі. З серця виходить великою жилою званою артер. Опісля ця артерія розділюється на менші жили, а ті знова на ще менші, звані волосниками. Так, що нема найменшої частини тіла, до якої не дійшлаб кров з серця. Опісля ця кров вертає з початку маленькими, а опісля більшими жилами назад до серця.

Серце є в дійсности малим мішочком, який є поділений на чотири части званими комора-ми. (1, 2, 3, 4). Комори 1 і 3 дістають кров яка вертає з тіла і пересилають її в комору 2 і 4. А ті дві комори 2 і 4 випомповують кров назад в артерію і опісля і в ціле наше тіло. Перша комора дістає кров яка вертає з цілого нашого тіла. Набравши крови перша комора починає корчитись, а друга комора побільшується і забирає кров з першої комори. В той самий час третя комора витискає кров, яка в ній є до четвертої комори. Кров до третьої комори дісталася в той спосіб, що друга комора переслала кров, яка в ній була, через велику артерію до наших легких, а з легких та кров, вже перечищена, вернула великою жилою до комори третьої. Четверта комора дістaвши кров з третьої комори, висилає ту кров (артерію) по цілім нашім тілі. Як бачите, отже кров кружить в нашім тілі. Виходить з серця і назад до него вертається. В деяких місцях, в наших жилах і в нашім серці, є кляпи, які сповнюють ту задачу, що не допускають до цього, щоби кров верталася, але щоби йшла все вперед. Щоби кров вийшовши з нашого серця, обійшла наше тіло і вернула назад до серця забирає около 22 секунд. Биття серця, це вдійсности є корчення і надування серця, або іншими словами, це помпування. Це помпування в малих є частіще, а в старших повільніше. І так в малої дитини до року, серце бється 120 до 130 разів на мінуту. В дитини, яка має рік до двох літ 90 до 100 разів, а в людини старшій около 70 до 80 разів на мінуту.

Тепер я хочу сказати декілька слів про такі хороби, які впливають шкідливо на серце:

І. Діраві і Гнилі Зуби:

Кругом гнилих і діравих зубів твориться матерія, або як загально звуть **гній**. Та матерія змішується з нашою слиною і з поживою переходить до жолудка. Там вона витворює нестравність і через це людина **буде відригувати**, а також дістане затвердження. Продовжене затвердження витворює з часом рани в жолудку і на кишках, а коли ті рани вчас не вилічиться, може кинутися і рак жолудковий. Але як, спитаєте ви, гнилі зуби впливають шкідливо на серце?

Так як пожива з жолудка переходить в кров так і той гній від зубів, який дістався до жолудка переходить в кров і разом з кровю дістається до серця і ранить ту делікатну пліву, яка є в середині в серці. Такою делікатною плівою є покриті також і ті кляпи, про які я згадував, і які контролюють, щоби кров не верталася назад, а також і ті кляпи, які є поміж комірками в серці і ті кляпи зранюються і через те напухають і не перепускають стільки крови як треба. Коли зубів не направиться і матерія дальше приходить то ті кляпи ослабають, не можуть правильно працювати і через те **вертає назад** кров з 4 до 3 комірки. Через те комірка третя, до якої приходить кров з легких, не може забрати всеї крови з легких, і кров остається в легких. Через це з часом витворюється хороба подібна до запалення легких, по англійськи званою НЮМОНІЯ. Коли цему не зарадиться і матерія-гній дальше приходить від зубів, то і кляпи в комірці першій і другій напухають і ослабають. Коли кляпи в комірках ослабнуть, тоді кров, яка не повинна вертатися, ВЕРТАЄТЬСЯ. Тому, що печінка є получена з серцем великою жилою, то му вернувшася кров переходить до неї і через те печінка напухає. По якомусь часі напухають і нирки, а опісля вернувшася кров сходить до наших ніг і ноги напухають. Опухнені ноги є першою ознакою слабого серця. І нераз пацієнт, який прийшов з опухлими ногами, або має біль в животі, або в легких дивується, коли йому лікар скаже, що причиною його хороби є його гнилі зуби, і що зуби ослабили його серце і спричинили опухнення ніг, чи біль в грудях.

Тому є конечним держати зуби чисто і коли хто має гнилі зуби, повинен їх направити, або повиривати.

Мігдалки (Тонсилс)

Коли мігдалки є заражені, або спухнені, то на них, або коло них, або в них в середині витворюються малі болячки, які мають в собі матерію - гній. Той гній переходить до нашої системи так само як той з зубів і витворює такі самі наслідки. Тому я не буду ще раз того повторяти. Мігдалки (тонсилс) є причиною ревматичних болів, спухнення суставів і запалення головних нервів. Ті хороби не даються вилічити ніякими ліками, а то тому, бо причиною тих хоріб є заражені мігдалки (тонсилс).

Тому я радивби вам, щоби ви ради вашого здоровля, коли ваші мігдалки є напухнені, або чуєте біль, старалися як найшвидше тому зарадити, бо з часом вони спричиняють другі недуги.

Дуже часто трапляється, що шкільні діти, які мають заражені мігдалки не роблять доброго поступу в школі. Це тому, що напухнені мігдалки утрудняють віддих і дитина звертає більше уваги на свій тяжкий віддих, як на те, що учитель говорить і через те остається позаду других дітей. Родичі повинні звернути на це свою увагу і коли дихає ротом, або хропе в ночі, повинні вдатися до лікаря, щоби оглянув горло.

Дифтерія

Про цю хоробу знають більше сьогодня, як знали наші предки, тому 100 літ взад. Однак загал не знає, що спричинює цю хоробу і що ця хороба в дійсности є і які наслідки вона дає.

Дифтерія є заразливою хоробою, яку спричинює бациль дифтерійний, по найбільший части в зимовій порі. Ті бацилі осідають в горлі і витворюють в горлі синясто-жовтаву пліву. В тій пліві множиться більше бацилів, а ті бацилі витворюють трійло і те трійло ушкоджує третю нерву від очей. Через те горішні повіки опадають. Також ослаблює нерв від лигання. Але найбільше ушкоджує серцеві мязи. Хороба ця паралізує ті малесенькі волоконця, що є в мязах і тому оставші волокна мусять тяще працювати. Ті волоконця в мязах, що осталися мусять тяще працювати, а працюючи без перестанку вони з часом цілковито ослабають і людина вмирає. Тепер вже знають на цю хоробу ліки званий анти-токсин і цей лік невтралізує, це є вбиває то трійло, яке витворюють бацилі. Коли дитина захорує на горло, то є конечним, щоби лікар оглянув, чи це звичайна перестуда, чи дифтерія, чи шкарлятина.

Шкарлятина і Кір

Обидві ці недуги впливають так на серце як і дифтерія, лише з тою ріжницею, що дифтерія ушкоджує волосники в мязах, а кір і шкарлятина ушкоджують серцеві кляпи. Коли не запобігається і не лічиться тих недуг, то результат, на жаль, такий самий як і в дифтерії.

Ревматизм

Старші люде знають про цю хоробу, бо нераз вже на ню хорували. Хороба ця не є небезпечною для старших, бо вона спричиняє лише опухнення суставів. В молодших до около 16 літ є вона дуже небезпечною бо спричиняє це, що серцеві кляпи напухають, а з часом тверднуть і через те не можуть замикатися так як повинні. Пізніше ця хороба вбиває серцеві мязи і серце не може добре помпати крови. Через те кров вертається і спричиняє ті недуги, про які згадується повище: побільшення серця, а коли серце є побільшене, то воно є ослаблене, дальше запалення легких, побільшення печінки, нирок і других частин утроби, а дальше спухнення ніг.

З цього всего ви бачите, що є конечним, щоби лікар знав як найдокладніше, чи ви коли хорували на яку хоробу, чи ні. Бо коли у вас ослаблені нирки, печінка, чи серце не правильно робить, то причина може бути та, що ви роки взад хорували на дифтерію, або мали гнилі зуби. Тому є конечним, щоби ви коли вдастеся до лікаря відповіли як найдокладніше на всі його питання.

На закінчення я хочу дати отсю раду: придержуйтеся регулярних годин праці, спання, забав і їдження, подбайте, щоби ваш жолудок робив правильно, не перепрацьовуйтеся, не спіть забагато, не переїдайтеся і не впивайтеся. Коли єсте, не спішіться і підчас їдження старайтеся бути веселим. А коли ви будете держати тіло і всі части тіла в чистоті, то я впевняю вас, що не будете мати серцевої недуги.

ВСЯЧИНА

ДЕЩО ЗІ СТАТИСТИКИ АНГЛІЇ

Є в Англії "Товариство прихильників статистики", що підраховує ріжні прояви життя. Із останньої праці, виданої ним, довідуємося, що в Англії що 3 хвилини хтось жениться та виходить замуж; що хвилини родиться троє дітей, що хвилини фабрики випускають на ринок 160 пар камашів і дамських півчеревиків і 20 парасолів, що хвилини викурюють англійці 30,000 папіросок і зужиають 48,000 сірників. Що години виходить нова книжка, що 6 годин 20 нових авт; щодня 40 міліонів англійців зідає 12 міл. яєць, 500,000 штук рогатої худоби і випиває 25 міліярдів півлітрів пива. Щонеділі 1,500,000 англійців є в церкві, 1,800,000 у кіні, 350,000 грає гольфа, 400 тисяч у теніса і 1,500,000 їде на прохід автом. Усі инші, що не входять у недільну статистику — сидять тоді дома, пють чай, відпочивають або співають.

СТРАХІТТЯ МАЙБУТНЬОЇ ВІЙНИ

У Франції засновано товариство, яке має за ціль боротьбу з хемічною війною. На чолі товариства найшлися найвизначніші французькі інженери-хеміки. Голова товариства славний фізик і директор фізично-хемічної академії Левевін, якого журналісти питали про завдання товариства відповів:

"Завданням організації є усвідомити людство, що всі рекламовані охоронні середники проти газової війни — це фікція (видумка). Людство засугестіоноване відповідною пропагандою, вірить, що маски і т.п. зможуть урятувати їх на випадок хемічної війни. Це далеке від правди. На випадок вибуху війни, ніщо не є в силі врятувати людство перед високим степенем розвитку хемічного знання.

На днях вийде з друку СЕНЗАЦІЙНА ДРАМА —

ДАНИЛИШИН і БІЛАС

в чотирох діях, з під пера Ст. Васкана.

Ця драма представляє живу картину з пропамятних подій Українських Революціонерів в Городку Ягайлонськім в 1932 році.

Замовлення шліть до:—

S. WASKAN

10336 - 96th STREET -:- EDMONTON, ALTA.

Ціна примірника 35 центів, для книгарень і товариств значний опуст.

Тепер Пора Будувати Дім, Коли Матеріял Таний

Громади будують Народні Доми, Церкви; приватні люде будують хати. Цього вимагає життя.

Наш довголітній досвід в будівництві є запорукою, що поручена нам будівля вас вповні вдоволить.

Коли маєте намір будувати хату, Народний Дім, Церкву, чи інші будівлі після найновішого стилю, то заким віддасьте ту роботу кому іншому удайтеся перше до:

JOHN DANYLOWYCH

12028—91st STREET, — EDMONTON, ALBERTA

Картка Замовлення

Висилаючи передплату на "ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС" виповніть сю картку і зашліть до Адміністрації

THE FARMERS' VOICE
10336—96th Street Edmonton, Alberta.

Посилаю ...., як передплату за "ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС" на .... рік, (пів-рік), (чверть року). Часопис прошу висилати на адресу:

Імя і назвиско ....

Почта ...., Провінція ....

Недогляд то Марнотравство

ЧИ ВАШ ФОРНЕС І ВОДОПРОВОДИ В ПОРЯДКУ?

Коли ні, то Ви марнуєте паливо. Ви платите більше за воду, як повинні. Ваші меблі і декорації нищуться. Над безпекою огню. Ваші меблі і декорації нищуться. Має шкодить здоровлю найбільше підчас спання.

Покличте нас, а ми оглянемо все даром.

ВКЛАДАЄМО ФОРНЕСИ, ВОДОПРОВОДИ, ГАЗОВІ І ПАРОВІ ОГРІВАННЯ

Виробляємо все, що входить в обсяг бляхарства.

Ross Plumbing & Heating Co.

10322 - 96th STREET -:- EDMONTON, ALTA.

Телефони: Бюра 26721; Мешкання 73152

Н. Спачинський, управитель.

ПОСУХА І ПІЛЬНІ КОНИКИ ЗНИЩИЛИ ЗБІЖЖЕ В АРГЕНТИНІ

Інтернаціональний Інститут Рільництва в Римі завідомляє, що в Аргентині заповідається цього року слабий жнива з причини посухи та плаги пільних коників (скакунів), які значно нищуть збіжжя.

ТОЛМІ ДУМАЄ ЗРЕЗИГНУВАТИ

Переконавшися, що його партія стратила довіри, премієр Британської Колюмбії Др. Толмі, як доносить преса з тої провінції, носиться з гадкою зрезигнувати з премієрства ще до загальних виборів, які там відбудуться 2. падолиста ц. р.

Досі в Б. К. всі політичні партії виставили кандидатів майже в кожньому окрузі, а партія коаліційна, на чолі якої стоїть премієр Др. Толмі, заледви знайшла двох кандидатів.

Як ми вже недавно згадували, Др. Толмі є провідником консерватинної партії в Б. К., який, добачивши упадок партії, старався створити з консерватів і лібералів коаліційний уряд, що йому не вдалося і він добачучи сумний кінець, думає завчасу вступитися.

НАША ЗЕМЛЯ

Під таким наголовком друкується нова, дуже цікава й необхідна для кожного книжка.

На її зміст складаються такі головні відділи: Загальні відомости з астрономії—Наша Земля—Людність на Землі—Державности всього світу — Українці на цілому світі — Господарство світу— Людина — Дива природи й техніки — Всячина і т. ін.

"НАША ЗЕМЛЯ В ЧИСЛАХ" — це мала, підручна енциклопедія, потрібна в кожній хаті.

Ціна одного примірника 50 центів, (Висилається найменше два примірники).

Замовлення й гроші (можна посилати в листі) посилайте на адресу:

P. BUNIAK,

Ul. Zulinskiego, 15 50, Lwow, East Galicia, Poland, Europe.

КОРИСТАЙТЕ З НАШОЇ ОФЕРТИ!

Цінна Премія для Передплатників "Фармерського Голосу"

КОЖНОМУ НОВОМУ ПЕРЕДПЛАТНИКОВІ, ЩО ПРИШЛЕ ЦІЛОРІЧНУ ПЕРЕДПЛАТУ НА "ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС" В СУМІ ОДНОГО ДОЛЯРА ВИШЛЕМО

В ПРЕМІЇ

ЦІННУ КНИЖКУ, ПІД НАГОЛОВКОМ.

ДУРНІ ДІТИ

ПОВІСТЬ ІЗ ПОВОЄННОЇ ДОБИ НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ

"Дурними дітьми" називає батько — священик в галицькому селі — свого сина і дочку за те, що вони будучи свідомими членами свого поневоленого народу, зрікаються всякого вигідного життя, а кидаються у вир визвольної боротьби, за що попадають в тюрму, де через довгі місяці переносять страшні каторжні тортури. Та муки не тільки їх не відстрашують, а противно загартовують їх до боротьби за волю свойого народа.

Книжка обіймає 105 сторін друку звичайного книжкового формату. Читається з великим захопленням.

Передплату шліть на адресу:—

The Farmers' Voice

10336—96th STREET, EDMONTON, ALTA.

ПРОТЕСТИ ГАЛИЦЬКИХ УКР. УЧЕНИХ, ЧЛЕНІВ ВУАН

В звязку з нагінкою московських большевиків на українців на Радянській Україні, що м. ін. спричинило самогубства визначних українських діячів (Хвильового й Скрипника на Радянській Україні та М. Стронського у Львові), львівські академики Всеукраїнської Академії Наук, професори К. Студинський, Ф. Колесса, В. Щурат і М. Возняк зложили заяву, що зрікаються почестей академиків.

ПІД МОСКОВСЬКИМ ЧОБОТОМ

Дальша нагінка на українських комуністів на Рад. Україні

Московські совітські власти переводять загальну "чистку" серед українських комуністичних кругів. Хто з українських комуністичних діячів лише троха запідозрілий в "ухилі" від московського центру — того не лише викидають з партії, але ставлять під суд, а відтак посилають під надзором чрезвичайки або висилають поза границі України, в далеку Московщину.

Останньо московські власти перевели чергову "чистку" у **Всеукраїнській Академії Наук у Київі.** На підставі рішення окремої комісії, "вичищено" 30 членів і наукових робітників ВУАН. Серед виключених находиться м. ін. совітський представник у Празі **Михайло Лебицький**, відомий український комуніст з Галичини. Його увязнили разом з іншими українськими опозиціонерами в звязку з самогубством Скрипника.

З цілого складу ВУАН залишилося заледви 9 членів.

Арештовано також визначного організатора і творця КПЗУ (Комуністичної Партії Західної України) Михайла Барана, наукового робітника Всеукраїнської Академії Наук.

Подібна доля стрінула й д-ра **Івана Сіяка**, відомого соціялістичного діяча в Галичині, сотника Українських Січових Стрільців. Сіяк, який по польсько - українській війні, шукав ратунку в комуністичній ідеї, відіграв чималу ролю в комуністичній партії й соціялістичному будівництві на Радянській Україні. В останніх роках русотяпи усунули його зовсім на бік, як підозрілого в "українстві" (бо всюди говорив лише по українськи!), а врешті тепер арештували його.

СЕРДЕЧНОСТИ ПОЛЬСЬКИХ І СОВІТСЬКИХ ДИПЛЬОМАТІВ

Польський маршал Йосиф Пілсудський приймав совітського амбасадора Овсієнка в своїй палаті в Бельведері в Варшаві, дуже сердечно — як пишуть часописи.

Знову-же тойже совітський амбасадор Овсієнко (він власти во називається Антонов і є Москалем) приймав почесним обідом польського міністра закордонних справ, полковника Бека...

До Польщі зїхав один з визначних совітських діячів і редактор московських "Ізвєстій", Карло Радек (він властиво називається Ізаак Собельсон, жид, і є родом з Тарнова на Мазурах) Радека дуже сердечно приймали почесними обідами польські політичні круги, а в Кракові відбувся в ратуші величавий бенкет...

Ті всі "сердечности" політичні круги вважають заповідаю тісного зближення совітської Росії з буржуазною Польщею...

Що на це наші радянські вінінегські "дипльомати" і їхні органи, як "Укр. Робітничі Вісти"? Чи вони розуміють "вищу" московську "дипльоматію"? Чи ця "дипльоматія" вийде на користь голодуючих робітнично - селянських мас на Україні?

ІТАЛІЯ ПОМАГАЄ АВСТРІЇ

Італійський уряд згодився дати Австрії вільне місце в пристані Трієсте, так що Австрія відновить свою торговельну фльоту і зможе безпосередно ввозити і вивозити туди товари та імігрантів і гостей. Італія також буде купувати більше товарів в Австрії, особливо для своїх залізниць і взагалі буде економічно і політично підтримувати Австрію. За те австрійський уряд зобовязався в ніякому випадку не ходити в тісні звязки з Німеччиною та поборювати спроби обєднання Німеччини і Австрії в одну державу.

Мимо того, що це порозуміння скріплює впливи Італії в середущій Европі, Франція з нього задоволена, тому що такою умовою Італія стануда виразно на проти-гітлерівському становищі.

КІНЕЦЬ УКРАЇНІЗАЦІЇ

(Докінчення з сторони 2-ої)

Давайте ще!" І вже при кінці першої пятирічки почали вимирати люде на Україні з голоду, а в першім році другої пятирічки, в 1933 році, ввесь світ почув про людоїдство на нашій землі. Але Москва вимагає далі хліба з України.

От тоді навіть такі запеклі комуністи, як Скрипник, побачили ціну московського "братерства" і почали протестувати. Але нічого не вдіяли. Москва з такого Скрипника зробила "фашиста й контрреволюціонера" і довела його до самогубства. Почали Сталінові комісарі робити "чистку" в комуністичній партії на Україні і відкрили цілий ряд "ухилів". А найбільше було їм не до вподоби, що поміж комуністами на Україні були також українці з Галичини. Раніше ці комуністи були для Москви "каменем за пазухою" проти Польщі, але тепер, після пактів і союзів між Москвою й Варшавою, цих "галіціянів" можна легко проголосити за "найманців німецького фашизму". І так зроблено! Про Максимовича, людину морально бездоганну, харківський "Комуніст" з 12 липня 1933 р. пише, як про "польського агента ще з 1924 року". Олександра Бадана, теж комуніста з Галичини, називають у "Комуністі" агентом чеської поліції. Заарештовано галичан-комуністів, членів Української Академії Наук — Юринця та М. Яворського. Виключено з компартії Івана Сіяка. Професорів галичан — Степана Рудницького вислано з Харкова до Пскова, аж під Петербургом, мабуть для "українізації" москалів, а Михайла Лозинського посадили в тюрму. Сидить у тюрмі Петро Дятлів, давній комуніст, винний хіба тим, що признається до української національности. М. Грушевський теж "українізує" десь у Москві...

А на Україні новий комісар освіти, малорос Затонський, обіцяє наблизити українську мову й культуру до російської. Між по містах касують українські школи. А в Харкові відкривається російський університет; професорів мають привезти з Москви та Петербурга.

Такий кінець українізації. Панська ласка на бистрім коні їздить... Маневр "українізації" Москва використала для себе, а тепер кидає її на смітник разом із українізаторами.

А. Е., в Н. В.

ФОРД ІГНОРУЄ ЗАКОНИ

(Докінчення з сторони 1-ої)

поза межі закона, бо "НАЙРА" кладе і перед Богом свічку і перед чортом огарок. Одинокий спосіб, яким уряд думає приневолити непокірних індустріяльних магнатів до послуху, це надія на населення, що воно зі своєї власної охоти стане бойкотувати продукти фабрик, які не носять охоронного значка "НАЙРА" і тому панує загальне переконання, що Форда можна буде приборкати викликаним бойкотом проти купівлі його автомобілів, або що уряд скасувє йому фабричний лайсенс.

Досі до такого бойкоту завізвав своє населення говерн ор стейту Пенсильвенії, однак чи бойкот буде успішний, лишається питанням, бо коли Форд схоче передиратися з "Найрою" може знизити ціни на своїх "фордах", які апелювалиб до покупців більше чим другі авта і люде будуть купувати що так.

Опір Форда проти "НАЙРА" дається пояснити його ворожнечою проти робітничих юній, яких він вже не терпить, а "НАЙРА" якраз дає робітникам право організуватися і коли робітники якої індустрії бажають зорганізуватися, працедавці не можуть ставити їм опору, та ще й не дістануть протекції уряду в здушуванню страйків. Ця клявзуля найбільше непокоїть Форда бо він не бажає, щоби робітники в його фабриках були зорганізовані.

Слід згадати, що інші великі американські індустрії покорились "НАЙРІ" лише під напором робітничих страйків, проти яких не могли дістати ні війська ні поліції, а ніколи не погодилися з "доброї волі".

Чи робітники в фабриках Форда скористають з того акту і зорганізуються, залежить від них самих.

Новість! - Новість!

Вже вийшла з друку нова книжка під наголовком:—

ХТО ВИНУВАТИЙ

ТА ІНШІ ОПОВІДАННЯ

Оповідання з галицького життя з перед 30-ти літ, з під пера ДМИТРА СОЛЯНИЧА, відомого колись організатора Січей і радикальної партії в Снятинщині, який живе тепер в Канаді.

ОПОВІДАННЯ НАПИСАНІ ДУЖЕ ЗАЙМАЮЧО ТА ДУЖЕ ЦІКАВІ.

Замовляйте Сейчас

Книжка має 161 сторін друку і коштує тільки 50 центів.

Замовляти можна в головному складі:

ALBERTA PRINTING CO.

10336—96th STREET, EDMONTON, ALBERTA.

або

D. Sollanych

514 AVENUE E. SOUTH, SASKATOON, SASK.

ТОРГОВЕЛЬНІ ЦІНИ

ЗБІЖЕВІ ЦІНИ В ЕДМОНТОНІ

Пятниця, 8. вересня, 1933

ПШЕНИЦЯ:—	
ч. 1. Нордери	48½
ч. 2. Нордери	46
ч. 3. Нордери	44
ч. 4. Нордери	40
ч. 5. Нордери	35
ч. 6. Нордери	32
На годівлю	30
ОВЕС:—	
ч. 2. С. В.	23
ч. 3. С. В.	20
Екстра ч. 1. на годівлю	20
ч. 2. на годівлю	17½
ч. 3. на годівлю	14½
ЯЧМІНЬ:—	
ч. 3. С. В.	23
ч. 4. С. В.	19
ч. 5. С. В.	18
ЖИТО:—	
ч. 2. С. В.	31½
ч. 3. С. В.	28
ч. 4. С. В.	26½
ЛЕН:—	
ч. 1. С. В.	118
ч. 2. С. В.	114
ч. 3. С. В.	91

ЦІНИ ХУДОБИ В ЕДМОНТОНІ

Пятниця, 8. вересня, 1933

ТЕЛЯТА:—	
Легкої ваги	3.50—4.00
БИКИ:—	
Добрі	3.00—3.50
Середні	1.50—250
КОРОВИ:—	
На заріз	1.50—1.75
На консерву	.50—.75
БУГАІ:—	1.00—1.25
СВИНІ:—	6.10
ВІВЦІ:—	
Ягнята найліпші	3.50—4.00
Річні	1.50—2.50
Вівці	1.00—2.00

ПІДРАХУНОК ЗБОРУ ЗБОЖЖА В КАНАДІ

В. Санфорд Еванс, збіжевий статистик Канади підраховує, що в Канаді цьогорічний збір пшениці винесе біля 268,000,000 бушлів, з чого на Алберту припаде 105,000,000 бушлів, на Саскачеван 130,000,000, на Манітобу 33,000,000 бушлів.

НАЙКРАЩІ ФОТОГРАФІЇ ЗА НАЙНИЖЧІ ЦІНИ дістанете в SIGERIST STUDIO 9943 Jasper Ave. Edmonton

N. ROMANIUK Адвокат і Нотар. Телефони: Офісу 26629; Рез. 82705. 304 McLeod Bldg., Edmonton

G. H. VanAllen & Co. G. H. VANALLEN, K.C. THEODORE COHEN, LL.B. Адвокати. 2 National Trust Building, Edmonton, Alta. Phone 22828

АДВОКАТСЬКА ФІРМА **Harvie, Bury & Yanda** Полагоджує всякі судові справи, як цивільні, кримінальні і т.д. Пишіть по українськи. 202 Bank of Toronto Bldg. Phone 22115 EDMONTON

Office Phone 21962 House Phone 23553 **E. C. DARLING** АДВОКАТ 707 McLeod Bldg., Edmonton, Alta. and Smoky Lake, Alta.

Др. В. С. НЕВЧАС ЛІКАР-ХІРУРГ і АКУШЕР. Тел. Офісу 23132 — Рез. 24564. Suite 4, Bradburn-Thomson Blk. 10140—101st Street, Edmonton.

Український Лікар **Др. ОСИП МЕГАС** KITCHEN BLOCK, Room 201 Phone 24845 10164½—101st Street EDMONTON ALBERTA

Телефон Офісу 24416

Др. І. Верхомин ЛІКАР - ХІРУРГ Тел. Резиденції 73158 Електро-Терапія. **Др. Ф. Говда** ДЕНТИСТ Тел. Резиденції 23219. Christie Grant Block, -:- Edmonton, Alberta

НАЙБІЛЬША УКРАЇНСЬКА МАЛЯРНЯ В ЕДМОНТОНІ **Western Sign and Art Studio** виконує Всякі роботи, що входять у склад малярства, як АРТИСТИЧНІ МАЛЮНКИ, НАПИСИ ВСЯКОГО РОДУ ТА ДЕКОРАЦІЇ. Довголітня практика, совісна обслуга! За кожно роботу ручимо! Уділяємо безплатно порад в малярських справах. МИХАЙЛО КРИСА, властитель. 10301 - 98th STREET, EDMONTON, ALBERTA.

ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС

The Farmers' Voice

Часопис Присвячений Фармерським та Робітничим Справам

ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС Виходить що два тижні, кождого 10-го і 25-го дня в місяці. Передплата виносить на рік $1.00, на півроку 50ц. 10336—96-та вулиця, Едмонтон, Алберта.

THE FARMERS' VOICE Ukrainian Semi-Monthly Published on the 10th and 25th day of each month. 10336—96th Street Edmonton, Alberta. Phone 24371

РІК II. ЧИСЛО 18. ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА, 25-го ВЕРЕСНЯ, 1933. EDMONTON, ALBERTA, SEPTEMBER 25th, 1933. No. 18. VOL. II.

Англійський Лейборит Взиває Робітників До Боротьби за Свої Права

ВИНДЗОР, Онт.—На Промислово-Робітничім Конгресі, що минулого тижня відбувався у Виндзор промовляв також один з визначніших англійських соціялістів з Лондону, Джан Бромлі Він взивав зорганізованих робітників до неустрашимого й безнастанного поборювання капіталізму, бо у противнім випадку капіталізм знищить їх до щенту. Бромлі заявив теж, що положення у Великій Британії не є лучше, мимо урядових заяв, які говорять, що обставини там поправляються й заохочував згромадження представників робітництва, щоби дальше боролись за свої слушні права. Джан Брус з Торонто висміяв теперішнє консервативне правительство в Отаві й заявив, що пшеничний договір, підписаний премієром Бенетом є осміщаючим тих, що його підписали та взивав робітників, щоби боролись за власних представників при всіх комісіях та на усякого рода конференціях. Він остеріг теж робітників, щоби не надіялися богато від новомодних спасителів і диктаторів та Муссолініх в роді премієра Бенета.

Джеймс Квин з Ню Йорку, делегат Американської Федерації Праці, представив корисні наслідки Акту Економічної Відбудови у Злучених Державах. Також зазначив він, що уділювання помочи безробітним є завданням федерального правительства, а не муніципальних установ. Він дуже прихильно висказувався про Закон Економічної Відбудови або "Найру", яка засмотрила в роботу тисячі американських робітників.

Англійський лейборит Бромлі, забравши другий раз голос, взивав конгрес до дальшої боротьби за зменшення годин праці у тижні. "Бориться неустрашимо", говорив він. Без сумніву капіталісти закричать вас, що ви руїнуєте край. Вам видається се дивним, однак і наших борців в Англії супроваджали через довгі літа подібні виття капіталістів та їх наємників, які заповідали розпад Британської Імперії, якщоб дише частиночка наших проектів була переведена у життя.

І справді, говорив дальше Бромлі, у британськім парламенті оуаі старання перевести деякі закони, корисні для робітників, але, на диво, усі британські острови полишились цілими й неушкодженими. Бромлі сказав дальше, що він не вірить, що Акт Економічної Відбудови у Злучених Державах окажеться вповні успішним. По переведенню в життя усіх постанов сього Акту полишаться всетаки капіталістичні визискувачі. Капіталісти зроблять усе з вийм-ком хиба того, що не злізуть з карків, працюючого люду", за кінчив Бромлі свою довшу промову.

купну можність залізничних робітників.

Згадані резолюції ухвалив конгрес саме у хвилі, коли промислові робітники Канадійської Національної та Канадійсько-Тихоокеанської залізниць голосують над загальним страйком, який має бути викликаний з причини згаданої вище знижки платні. На згаданім Конгресі промовляло багато бесідників, які осуджували домініяльне правительство й управу залізниць за несприятливі обставини, що мають місце серед залізничників. Деякі делегати протестували проти того, що залізничники, що працюють на залізничих торах побирають від $7 до $13.34 тижнево. Инші говорили, що робітники по залізничих робітнях (шапах) є так бідні, що мусять свої черевики завязувати шнурками. Ще инші нарікали, що залізничники мусять просити запомоги, щоби могли вижити, бо їх платня не вистарчає на се.

Инші бесідники осуджували фірми, що приневолюють дівчат працювати через довгі години. Наведено випадок, що одно торонтонське підприємство відправило жінки, які після скалі найнищої платні були управнені побирати $12.50 тижнево, а на їх місце наняло мущин, яких приневолено працювати 60 годин тижнево за $6 у тиждень. Конвенція ухвалила теж резолюцію, в якій домагається назначення більше інспекторів до комісії найнищої платні, одначе повалила другу резолюцію, в якій домагалося урегульовання приписів щодо означення найнищої платні для усіх робітників, так мущин як і женщин.

Конгрес заявився теж остаточно за 30 годинним тижнем праці, який мавби складатись з 5 днів, по 6 годин денно, без знижки платні, а в дійсности за її підвишкою, "щоби збільшити покупну силу широких робітничих мас".

Богато уваги звернено теж на положення залізничих робітників. Делегат з Монтреал Тротер нарікав, що монтреальська преса є до того степеня підкуплена капіталістами, що залізничі робітники не мали можности зявити своє становище у справі знижки своєї платні. В. Мур з Торонто підніс сю обставину, що богатьом залізничникам вже кілька разів знижено платню від 22 до 5 відсотків. Він сказав теж, що около 3000 робітників канадійської Тихоокеанської залізниці (Кенедіен Пасифік) побирає вже від $7 до $13 тижнево.

Н. Джемісон з Виннипегу заначив, що залізничники заморгеджували свої платні на проти богато літ наперед і тепер одержують запомогу, від міста. Делегат МекКенна домагався від конгресу недопустити до нічного обниження заробкової сили". Він заповів теж кінець цивілізації, якщо практика безнастанної знижки платні буде продовжатися.

Джон Елен з Келгарах заявив, що він знає про численні випадки, де робітники, занятi при залізницях, зголошувались перед міськими урядовцями, просячи за поживою, а делегат з Монтреалю Капулло сказав, що тамтешні залізничники одержують таку платню, що примирають з голоду.

ПРОМИСЛОВО - РОБІТНИЧИЙ КОНГРЕС СПРОТИВИВСЯ ЯКНАЙОСТРІШЕ ЗНИЖЦІ ПЛАТНІ ЗАЛІЗНИЧНИКІВ

ВИНДЗОР, Онт. — Трейдс і Лейбор Конгрес, що репрезентує більше як сто тисяч робітників, а який відбував тут свою конвенцію, станув по стороні залізничих робітників, яким грозить десять-процентова знижка їх платні. Конгрес ухвалив дві резолюції, а іменно, одну, що дає своє моральне поперття залізничим робітникам, осуджуючи несправедливість, яка має їх спіткати. По друге конгрес звернувся до премієра Бенета, міністра залізниць і міністра праці й візвав їх, щоби збільшили по-

ПОЛЬЩА Й ДАНЦІГ ПІДПИСУЮТЬ ДОГОВІР

ВАРШАВА. — Польща й вільне місто Данціг підписали договір, на основі якого вільне місто Данціг і польський порт Гдиня будуть однаково трактовані на підставі вільної конкуренції.

СОВІТСЬКИЙ СОЮЗ ГОТУЄТЬСЯ ДО ВІЙНИ НА ДАЛЕКІМ СХОДІ

ХАРБІН, (Манджурія). З далекого Сибіру доходять вісти, що Совітський Союз готується поспішно до війни з Японією. В Іркутській воєнній окрузі покликано до війська всіх тих, що родились від 1898 до 1909 року.

Крім сього до Читп, Іркутська та інших міст на Сибірі прибувають з европейської части Совітського Союзу ешалони з салдатами червоної армії та з воєнними припасами. Також оголошено воєнний стан у цілій пригранічній смузі Сибіру на кордоні Манджурії й Монголії.

ДЕПАРТАМЕНТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ОБІЙМЕ КОНТРОЛЮ НАД ТАБОРОМ БЕЗЖЕННИХ БЕЗРОБІТНИХ

Албертійський міністер публичних робіт МекФерсон заявив недавно, що між провінціональним і домініяльним правительством ведуться переговори, щоби Департамент Національної Оборони обняв контролю та ведення таборів для безженних безробітних у провінції.

Довідуємося дальше, що Департамент Національної Оборони годиться обняти того рода контролю, одначе під умовою, що роботи у таборах для безробітних буде переводитися в користь цілої домінії, як на приклад будови транс континентальних гостинців та инші публичні роботи.

Албертійський департамент публичних робіт предложив домініяльному правительству проекти робіт, які мають бути виконані.

ОРГАНІЗУЮТЬ ЧИМРАЗ СИЛЬНІЩИЙ БОЙКОТ НІМЕЧЧИНИ

Німеччині й її новому диктаторови Гітлерови неконче виходить на здоровля переслідування жидів та всіх поступових і ліберально думаючих людей, палення наукових книжок і повістей, що містять у собі щось незгідного з програмою гітлерівців. Се бачимо хочби з тих промов, які виголошено на обіді в Ню Йорку, який влаштували жиди адвокатови Ондермаєрови. На згаданім обіді піднесено гострий протест проти німецького народу й його диктатора Гітлера. Сам Ондермаєр назвав Німеччину краєм, де панують дикі бестії, та сказав дальше, що від часів римського цезаря Нерона не було на світі так жорстокої влади як та, що є тепер у Німеччині. Бувший говернор Ал. Смит говорив, що Німеччина осмішує себе урядом Гітлера й що те осмішування принесе й лише шкоду, яку не так легко дасться направити.

Цілю влаштування обіду було змобілізувати американських жидів, і не-жидів, до бойкоту німецьких товарів. А саме Ондермаєр є головою "Ворлд Джуіш Економік Федерейшон", яка заявилася за бойкотом Німеччини. Треба однак додати, що щодо бойкоту німецьких товарів нема ще згідної думки і між самими жидами, бо деякі з них уважають бойкот нерозумним кроком.

ЕРІОТА ВИСВИСТАЛИ В ПАРИЖІ

ПАРИЖ.— Недавно повернув тут з подорожі по Совітським Союзі Еріо, посадник Ліону та бувший французький премієр. З двірця поїхав він впрост до Ліону.

На двірці привитали його французькі націоналісти тюканням і свистом, зазначуючи тим, що не похвалюють його поїздки до Совітського Союза та тих похвал, які Еріо так щедро сипав большевикам.

АДВОКАТ СТЕПАН ШУМЕЙКО СПІВРОБІТНИКОМ "СВОБОДИ"

Американська "Свобода", що виходить у Джерзи Ситі, Н. Дж. постановила видавати раз у тиждень, почавши від 1. жовтня, с. р. одну осібну картку в англійській мові. Ся англійська картка призначена для тутешньої молоді, яка не вміє добре по англійськи. На редактора сеї англійської сторінки заанга жовано адвоката з Нюарку, Н. Дж., Степана Шумейка, якого наші канадійські Українці мали нагоду бачити підчас Українського Тижня на Всесвітній Виставці у Шікаго, Ілл. Рівночасно з принятгям п. Шумейка на становище співредактора, уступає зі складу редакції "Свободи" дотеперішній співредактор, д. Вол. Кедровський, бувший інспектор армії У. Н. С.

РАДЯНСЬКИЙ СОЮЗ НЕ ГОДИТЬСЯ НА ОБМЕЖЕННЯ ЕКСПОРТУ ПШЕНИЦІ

ЛОНДОН. — Чотири експортуючі найбільше пшениці держави не можуть прийти до порозуміння з Радянським Союзом, який домагається, щоби йому було вільно експортувати два рази стільки пшениці, як се признано йому міжнародним пшеничним договором. Міжнародним договором признано Радянському Союзови право вивозити 44,000,000 бушлів пшениці.

ПИСЬМЕННИК ВАСИЛЬ СТЕФАНИК ВАЖКО ЗАХОРІВ

ЛЬВІВ. — Василь Стефаник, відомий український письменник у Західній Україні, важко захорів на серцеву недугу. Лікарі кажуть, що його недуга є поважна й небезпечна. Стефаник перебуває саме тепер у своїм родиннім селі Русові, на Снятинщині.

Стефаник звісний від більше як 25 літ зі своїх невеличких нарисів з життя українських Гуцулів, що мешкають на Покутті. Свої оповідання пише він у більшости гуцульським нарічем. Його оповідання визначаються чудовим стилем і незвичайною драматизацією своїх творів.

ІЗ НАРАД РОЗОРУЖНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ПАРИЖ. — Підчас нарад розоружної конференції прийшло до повного порозуміння між трьома державами себто Великою Британією, Францією й Італією, щодо розорушення й контролі над оружуванням, одначе не полагоджено ще справи покарань держав, що нарушать підписаний договір.

КОМАНДАНТ МОСКОВСЬКОЇ ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ ЗРОДУ УКРАЇНЕЦЬ

Московський часопис у Парижі "Последнія Новості" подає спомини одного Москаля, з яких виходить, що головний командант московської червоної армії, Ворошілов, зроду Українець.

Як бачимо, то український нарід має між собою незчисленне число зрадників і Юдів.

У ПОЛЬЩІ КОРОВА КОШТУЄ $5.00, А КІНЬ $15.00.

До Едмонтону прибула недавно з Польщі, а в дійсности зі Західної України, Катерина Мельничук, з двома діточками, 9-літнім Іваном і 7-літньою Юлькою. Іде вона до своєї родини у Горебей. Згадана жінка оповідає, що в Польщі можна купити добру дійну корову за $5.00, а коня за $15.00.

У Польщі був сього року пересічний урожай, одначе ціни на збіжжя й худобу дуже впали в долину.

Премієр Бравнлі Обжалований за Зведення Стенографки

Велику сензацію викликала в Едмонтоні минулої пятниці скарга 21-літньої стенографки Вивіян МекМилен та її батька Еллен Д. МекМилена. П-на МекМилен обжалувала у тій скарзі албертійського премієра Джана Е. Бравнлі за те, що її звів і домагається відповідного відшкодовання.

П-на МекМилен є занята тепер як стенографка у провінціональнім уряді, й саме находиться на відпустці, а премієр Бравнлі перебуває в Оттаві як член Банкової Комісії. Батько дівчини Еллен Д. МекМилен є заступником формана при льокомотиві Канадійської Національної Залізниці і мейором міста Едсон. Знакомство премієра Бравнлі з панною датується ще від липня, 1930 року, коли премієр прибув до Едсон у політичних справах і перебував в домі МекМилена. Премієрови сподобалася дівчина й він намовив її полишити батьківський дім та прибути до Едмонтону. В Едмонтоні, по коротких приготовачих студіях у бизнесовій школі, дістала панна МекМилен посаду у парляментарнім будинку як стенографка, а її офіс був недалеко офісу премієра Бравнлі. Від того часу датуються її інтимні зносини з премієром Бравнлі. Фактичне зведення наступило в жовтні, 1930 року. Панна МекМилен бувала частим гостем у домі премієра Бравнлі й він сказав їй, щоби уважала його дім за свій. Тут не від річи буде додати, що премієр Бравнлі є жонатий. Вона мусіла навіть через кілька тижнів мешкати у домі премієра, а коли не хотіла піддатись його бажанню і сповняти його забаганок, премієр грозив їй, що втратить урядову посаду. Вона мусіла завжди бути у товаристві премієра й їй не вільно було бувати у товаристві молодих людей. Вкінці у літі 1932 р. панна МекМилен внаслідок нервового розстрою сталася так хорою, що мусіла покинути урядову посаду і вернути до батьківського дому в Едсон. Трафилось теж, що один молодий чоловік хотів з нею оженитись, але коли вона призналась про свої інтимні зносини з премієром, він зірвав з нею. Опісля люди довідались про її інтимні зносини з премієром і стали з неї насміватись та їй докучати й тому вона вже стратила надію на спокійне, незакаламучене, щасливе та нормальне життя у будучині, й через те домагається відповідного відшкодовання. Так само й її батько потерпів шкоду через нарушення чести його дочки і прилучається до її скарги. Премієр Бравнлі, який тепер в урядових справах перебуває в Отаві, повідомлений про скаргу, внесену проти нього, відповів телефонічно, що у цілім обжалованню нема ні слова правди й що він буде до останнього боронити своєї чести та що викаже властиву причину, яка криється поза сим обжалованням, вимірeним на його обесславлення.

БОЛЬШЕВИКИ РОЗСТРІЛЮЮТЬ ГОЛОДНИХ СЕЛЯН ЗА КРАДІЖ ХЛІБА

МОСКВА. — Акулов, большевицький всесоюзний прокуратор, приказав усім місцевим прокураторам, щоби домагалися розстрілу усіх тих, що крадуть збіжжя. До такого доходить вже "селянсько-робітнича влада", яка каже своїм газетярам бити у великий дзвін, коли у т. зв. капіталістичних державах карають суди врешті тих, що з голоду украли бохонець хліба

СЕСІЯ ФЕДЕРАЛЬНОГО ПАРЛЯМЕНТУ ВІДБУДЕТЬСЯ У СІЧНІ

ОТАВА.— Противники скликання осінної сесії заповідають, що засідання федерального парляменту відбудеться по Новім Році, правдоподібно 11-го січня.

На скликаній сесії будуть радити головно над "Ревізією Банкового Закона опертою на звіті королівської комісії МекМилена, та над ратифікацією договору, дотикаючого водної дороги на ріці св. Лаврентія.

Поставлення внеску, обіймаючого зміни у банковім законі уважають парляментарні круги за певність, щож до договору, що до водної дороги рікою св. Лаврентія, що ратифікування сього закону може наступити доперва тоді, коли його потвердить американський конґрес.

ЗМЕНШЕННЯ ЗАСІВІВ ПШЕНИЦІ НЕ БУДУТЬ ОБОВЯЗКОВІ

З Оттави повідомляють, що пляноване 15-процентове зменшення засівної площі під пшеницю у Західній Канаді не буде обовязкове. Домініяльне правительство у порозумінню з провінціональними правительствами видасть заклик до фармерів, щоби зменшили засівну площу під пшеницю що найменше о 15 відсотків. Правительство є, мабуть, тої гадки, що заклик до здорового розсудку фармерів осягне бажану ціль. Канада на основі міжнародного договору зобовязалась зменшити засівну площу під пшеницею о три до три і чверть міліона акрів.

ПРЕМІЄР БЕННЕТ ПРИБУДЕ ДО САСКАТУНУ

САСКАТУН. — Премієр Беннет прибуде на консервативну конвенцію в Саскатуні, яка відбудеться 11 і 12 жовтня, с.р.

На тій конвенції буде промовляти провінціональний міністер Говард МкКоннелл. Темою його промови буде справа недавної пшеничної конференції і договір у Лондоні.

БОЛЬШЕВИКИ ПІДПИСУЮТЬ ВОЄННИЙ ДОГОВІР З ПОЛЬЩЕЮ

ВАРШАВА.— У Заліщиках, на Західній Україні, перебуває тепер на вакаціях польський диктатор Пілсудський. До нього поїхав міністер заграничних справ, Бек, щоби виробити з Пілсудським остаточну редакцію польсько-московського союзного воєнного договору.

Крім того обговорять там теж справу заключення потрійного польсько-московсько-румунського воєнного союза.

ІНСТИТУТ ІМ. М. ГРУШЕВСЬКОГО ЗНОВА ОТВОРЕНИЙ

Інститут ім. М. Грушевського знова повний студентів, хоч їх число дещо менше як минулого року, а це головно завдяки тій обставині, що в Едмонтоні не відбувається сього року сесія нормального курсу. Як довідуємося, то в Інституті є сього року 13 дівчат і 18 хлопців, та крім сього має ще прибути трьох студентів університету. Української мови має учити там д. П. Лазарович, що повернув недавно з 10 місячної подорожі по Европі, а який перед тим був настоятелем згаданого Інституту. Молодим студентам і студентам бажаємо якнайкращих успіхів у науці.